

EXPLOITATIE VAN DUINEN EN STRAND VOOR DE VOLKSGEZONDHEID.

2817

Door Dr. J. VAN BREEMEN (Amsterdam).

In September 1936 had ik het genoegen op het eerste International Congres van de Zee te Oostende U te spreken over de algemeene grondbeginselen van de Thalassotherapie, waarbij ik opwekte tot stichting van een wetenschappelijke werkplaats voor hen, die nader den invloed van zee en duinen op de Volksgezondheid wilden bestudeeren.

Sta mij thans toe U enkele oogenblikken bezig te houden met een praktisch punt voor de Volksgezondheid, in verband met den gunstigen invloed van duinen en strand aan onze Noordzee. Gelukkig kunnen wij spreken, Hollanders en Belgen, van onze Noordzee. Dit is tenminste iets wat wij gemeenschappelijk hebben en naar ik hoop zullen houden.

Vele jaren geleden toen de studie van de rheumatologie niet al mijn krachten in beslag nam en ik nog in staat was onderzoekingen van allerlei aard over het geheele gebied van de Physische Therapie in te stellen, heb ik het gewaagd een enquete in te stellen bij mijn collega's die praktizeeren in de duinstreek van het Hollandsch Noordzee-gebied over : den invloed van het wonen in de duinstreek bij bepaalde tuberculeuse processen, nl. de induratieve longtuberculose en de gewrichtstuberculose. Mijn zwerftochten als kampeerder ook in de duinen hadden mij door gesprekken met vele koddebeiers en andere personen die in het duingebied woonden het denkbeeld bijgebracht dat het de moeite loonde om een methodisch onderzoek in te stellen bij de collega's die daar praktizeeren omtrent den invloed op bepaalde ziekte-toestanden. Tot mijn groote vreugde hebben bijna alle collega's zich bereid verklaard nauwkeurig antwoord te geven op de vragen, die ik bij de enquete gesteld heb.

Laat ik U vandaag zeer in het kort mogen mededeelen wat de resultaten van deze enquete zijn geweest, ten opzichte van de vraag : wat is de invloed van duin- en strandgebied van de Noordzee op bepaalde tuberculeuse processen.

De volgende vragenlijst werd naar pl.m. 50 collega's in het duingebied verzonden.

Vraag 1 :

Wat is Uw meening over de therapeutische werking van duin en strand op T.B.C. processen van induratieven aard ?

Zoudt gij dit nader willen en kunnen motiveeren ?

Aantal gevallen door U behandeld :

T.B.C.klieren,

T.B.C.gewrichten,

T.B.C. reumatoid tuberculeux,

T.B.C. buikorganen.

Event. nadere bijzonderheden :

Invloed der jaargetijden ?

Welke prikkel of combinatie van prikkels is naar Uw meening 't meest werkzaam ?

Licht, lucht, zeewater, enz.

Vraag 2 :

Zijn er naar Uw meening factoren aan de kust die tijdelijk of steeds gunstig werken ?

Ongunstig,

Indifferent,

Zoudt U dit nader willen aangeven ? Aantal gevallen, event. nadere mededeelingen.

Een klein aantal medici deelden mij mede mijn vragen niet te kunnen beantwoorden, omdat zij of zeer kort waren gevestigd of hun werkkring b.v. als specialist hen niet op de hoogte deed zijn van dit vraagstuk. Het meerendeel echter en daaronder waren vele huisartsen met een praktijk van 20 jaren en langer aan de kust en enkele sanatoriumartsen die speciaal induratieve tuberculeuse patienten behandelden hebben mijn vraag uitvoerig beantwoord en bijna zonder uitzondering kwam daarin tot uiting de meening dat een verblijf in duinen en strand van de Noordzee een gunstige en dikwijls een zeer gunstige werking had op bovengenoemde ziekelijke processen. Ik acht dit een punt van niet geringe beteekenis voor de Volksgezondheid en neem daarom de vrijheid enkele grepen te doen uit de gegevens die mij verstrekt werden.

Dr. van Orp van het Zeehospicium in Katwijk deelde mede dat zij een ervaring had na meer dan 20 jaren over bijna 4.000 gevallen van tuberculeuse processen. De helft van het aantal gevallen waren kinderen met lichte longprocessen

of aandoeningen van de broncheaalklieren; de andere helft waren aandoeningen die als volgt werden ondergebracht :

Spondylitis 17 %, coxitis 12 %, arthritis van de groote gewrichten 18 %, van de kleine gewrichten en de beenderen 9 %, lupus 12 %, peritonitis en lymphomen in den buik 20 %.

De therapeutische invloed van een verblijf in de duinen en aan het strand was zeer gunstig en werd door geen enkele andere therapie overtroffen.

Vele andere collega's die niet in staat waren bepaalde cijfers te geven bevestigden in hun antwoorden deze gunstige meening.

Wat de vraag betreft welk seizoen van het jaar het meest gunstige is voor een verblijf, daarover waren de meenigen zeer uiteenlopend en weinig gedocumenteerd. Wel waren de meeningen vrij eenstemmig dat de groote therapeutische factor in de duinstreek vooral de invloed van het licht is; daarnaast het zeebad.

Algemeen werd erkend dat verbetering van het algemeene weerstandsvermogen de gunstige therapeutische invloed op de locale ziekte-toestanden gaf, waarbij dus ten volle het grondbeginsel van de physische therapie door de praktische ervaring van deze collega's opnieuw bewezen werd.

Ongunstig werkten volgens velen de vochtige en koude noordwestelijke winden (zeewinden), terwijl eveneens langdurige oostelijke wind (dus landwind) ook ongunstig werkte.

Voor verschillende patienten werd zeer terecht door vele een verschil gemaakt tusschen het « climat marin et maritime ».

Verder deelden enkele collega's mede dat naar hun meening het verblijf aan zee op zandgrond zeer gunstig werkte, terwijl klei en veengrond voorzoover deze aan de kust voorkwam een veel minder gunstige werking had ten opzichte van tuberculeuse processen.

Enkele collega's konden mededeeling doen over invloed op familiair en hereditair voorkomen in bepaalde families van tuberculeuse processen die gunstig werden beïnvloed door een verhuizing naar de duinstreek, waarbij kon vastgesteld worden, dat families die zwaar bezocht werden door de tuberculose of dreigden uit te sterven, door het wonen in de duinstreek veel minder of geen tuberculose gevallen verkregen.

Bovenstaande uiteenzettingen berusten op langdurige ervaring van medici, waarvan sommigen een speciale studie van groote draagwijdte en van veel beteekenis voor de volksgezondheid.

Het is wel zeker dat in Holland althans nog steeds aan onze kust een groot kapitaal aan volksgezondheid bijna renteloos ligt en de wetenschappelijke studie van de therapeutische factoren van zeeklimaat en duinklimaat nog veel te weinig tot hun recht zijn gekomen. Een wetenschappelijke werkplaats die zooals het laboratorium in de Engadin of in de Italiaansche Alpen beschikt over tal van wetenschappelijke instrumenten om nauwkeurig te kunnen ontleden de factoren die hier een rol spelen, zou een zegen voor de volksgezondheid zijn.